

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

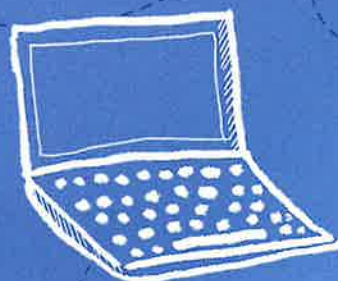
Tämä on rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Koski, P. (2020). Kätilö - oletko moniosaaja?. *Kätilölehti*, 6, s. 10-13.

Kättilö

- oletko moniosaaja?

TEKSTI Pirjo Koski KUVITUS Riikka Käkelä-Rantalainen

”Etsin Internetistä tietoa siitä, mitä moniosaajalla tarkoitetaan. Ensimmäisenä tuloksena esiin tuli Duunitorin avoimet työpaikat. Moniosaajia tarvitaan esimerkiksi rakennus-, ravintola-, kaupan-, mainos-, vaate-, sosiaali-, siivous- ja matkailualan työtehtäviin. Suomisanakirjan mukaan moniosaajan synonyymi on monitaitoinen. Moniosaajaa voidaan hyödyntää organisaatiossa mahdollisimman laajasti. Moniosaajalla viitataan myös moniammatillisuuteen, joka on vakiintunut käsite sosiaali- ja terveysalalla. Se tarkoittaa eri ammattiryhmiin kuuluvien asiantuntijoiden työskentelyä yhdessä siten, että mm. valtaa, tieto ja osaamista jaetaan yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.”

Yhteisessä eurooppalaisessa vaatimustasokuvauksessa EQF (European Qualification Framework) kättilön (AMK) tutkinnosta saatu osaaminen sijoittuu tasolle 6. EQF auttaa tutkintojen vastaavuuksien selvittämistä helpottavana välineenä, jotta opiskelijoiden ja työntekijöiden on helpompi halutessaan siirtyä Euroopassa maasta toiseen, vaihtaa työpaikkaa tai siirtyä koulutuslaitoksesta toiseen kotimaassaan. EQF:ssä on kahdeksan viite-tasoa, jotka perustuvat oppimistuloksiin; ne määritellään tietoina, taitoina ja pätevyyksinä. EQF:ssä ei keskitytä panokseen (opintojen kesto, oppilaitos-

tyyppi), vaan siihen, mitä tietyn tutkinnon suorittanut henkilö todella tietää ja osaa tehdä.

EQF:n pohjalta tarkennettiin vuonna 2014 kansallinen kättilöiden NQF-vaatimustasokuvaus (National Qualification Framework). NQF:n mukaan kättilön ammatillinen osaaminen rakentuu valmistuvan kättilön, sairaanhoitajan ja ammattikorkeatutkintojen yhteisestä ammatillisesta osaamisesta, joka luo perustan työelämässä toimimiselle, yhteistyölle ja asiantuntijuuden kehittymiselle. EQF:n taso 6:n mukaan kättilöllä on edistyneet työ- tai opintoalan tiedot, jotka osoittavat asioiden hallintaa ja kykyä innovaatioihin, joita tarvitaan monimutkaisten tai ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseen. Kättilöllä on myös monimutkaisten teknisten tai ammatillisten tai toimien tai hankkeiden johtamistaitoa. Kättilö kykenee ottamaan vastuuta päätöksistä ennakoimattomissa työ- ja oppimisympäristöissä, mutta myös yksittäisten henkilöiden ja ryhmien ammatillisen kehittymisen hallinnasta.

Suomessa koulutetulla kättilöllä on monipuolista seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvää osaamista. Kättilöllä on vastasyntyneiden, nuorten ja fertiili-ikäisten, raskaana olevien ja synnyttäneiden naisten ja perheiden, ikääntyvien naisten sekä koko yhteiskunnan tasoista terveydenedistämisen osaamista. Kättilöllä on myös naistentautien ja vastasyntyneen lapsen hoitotyön osaamista. Terveyden edistämisen lisäksi kättilöllä on itsenäistä osaamista hoitaa normaali synnytys ja kehittää synnytyskult-

Kirjoittaja
Pirjo Koski, TtT, on
hoitotyön lehtori
Metropolia AMK:ssa.

EQF, yhteinen eurooppalainen viitejärjestelmä, taso 6

	TIEDOT	TAIDOT	PÄTEVYYS
Taso on määritelty kuvailemalla oppimistulokset, jotka olennaisesti liittyvät esim. kättilön tutkintoon.	EQF:ssä tiedot voivat olla teoria tai faktatietoja	EQF:ssä taidot kuvataan kognitiivisena (loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttö) ja käytäntöön liittyvät (kätevyys ja menetelmien, materiaalien ja työkalujen ja välineiden käyttö)	EQF:ssä pätevyys kuvataan vastuun ja itsenäisyyden perusteella.
Taso 6: olennaiset oppimistulokset ovat	Edistyneet työ- tai opintoalan tiedot, joihin liittyy teorioiden ja periaatteiden kriittinen ymmärtäminen.	Edistyneet taidot, jotka osoittavat asioiden hallintaa ja kykyä innovaatioihin joita vaaditaan erikoistuneella työ- tai opintoalalla monimutkaisten tai ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseen.	Monimutkaisten teknisten tai ammatillisten tai toimien tai hankkeiden johtaminen. Vastuunottaminen päätöksenteossa ennakoimattomissa työ- ja oppimisympäristöissä. Vastuunottaminen yksittäisten henkilöiden ja ryhmien ammatillisen kehittymisen hallinnasta.

Kättilöt voivat hyödyntää osaamistaan monessa eri toimintaympäristössä

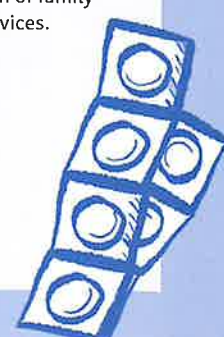

Moniosaaja osaa työskennellä	Osaaminen
Avosektorilla neuvoloissa	Kättilö työskentelee eri-ikäisten naisten ja tyttöjen, raskaana olevien ja synnyttäneiden naisten, vastasyntyneiden ja heidän perheidensä parissa
Poliklinikoilla	Poliklinikoilla kättilö työskentelee työparina yhdessä lääkärin kanssa. Äitiyspoliklinikoilla kättilöt tekevät raskaudenaikaisia ultraäänitutkimuksia itsenäisesti. Gynekologian poliklinikoilla kättilöt pitävät itsenäisesti esimerkiksi infertilitteetti-, inkontinenssi- ja syöpähoitavastaanottoja. Gynekologisilla osastoilla ja poliklinikoilla kättilöt antavat sytostaattihoitoja. Poliklinikoilla ja päiväkirurgisissa yksiköissä kättilöt hoitavat toimenpiteissä olevia potilaita ja avustavat toimenpiteissä.
Vuodeosastoilla	Synnytys-, prenataali- ja gynekologian vuodeosastoilla kättilö työskentelee yhdessä toisten kättilöiden, sairaanhoitajien, lastenhoitajien, perushoitajien ja lääkäreiden kanssa. Vuodeosastoilla kättilö hoitaa potilaana olevaa naista, mutta myös koko hänen perhettään. Vuodeosastojen työssä merkittävässä osassa on ohjaus ja neuvonta.
Synnytysalissa	Synnytysalissa kättilön työ on hyvin itsenäistä ja siihen kuuluvat nopeasti vaihtelevat tilanteet, joihin on reagoitava nopeasti. Synnytysalissa kättilö työskentelee itsenäisesti konsultoiden lääkäriä tarvittaessa. Erityisesti synnytysalatyössä korostuu erilaisten teknisten laitteiden käytön hallinta.
Terveydenhuollon asiantuntijana	Kättilöt tekevät työtä myös seksuaali- ja lisääntymisterveyden sekä seksuaalikasvatuksen asiantuntijoina terveydenhuollon eri sektoreilla.

The International Confederation of Midwivesin (ICM) laatima kättilöiden osaamisen viitekehys

1. General competencies	2. Competencies specific to pre-pregnancy and antenatal care	3. Competencies specific to care during labour and birth	4. Competencies specific to the ongoing care of women and newborns
Competencies in this category are about the midwife's autonomy and accountabilities as a health professional, the relationships with women and other care providers and care activities that apply to all aspects of midwifery practice. All General Competencies are intended to be used during any aspect of midwifery care whereas competencies in categories 2, 3, and 4 are each specific to a part of the reproductive process and must be viewed as subsets of the General Competencies, not stand-alone subsets. Educational and/or training providers should ensure that the General competencies are interwoven in any curriculum. Assessment of the competencies in categories 2, 3, and 4 must include assessment of the competencies in category 1.	Competencies in this category are about health assessment of the woman and fetus, promotion of health and well-being, detection of complications during pregnancy and care of women with an unintended pregnancy.	Competencies in this category are about assessment and care of women during labour that facilitates physiological processes and a safe birth, the immediate care of the newborn infant, and detection and management of complications in mother or infant.	Competencies in this category address the continuing health assessment of mother and infant, health education, support for breastfeeding, detection of complications, and provision of family planning services.

tuuria. Kätilöt osaavat myös seurata ja arvioida ja tarvittaessa puuttua äidin ja lapsen terveysongelmiin ja tarvittaessa ohjata asiakkaansa lääkärin hoitoon. Kätilöillä on osaamista suorittaa tarvittavia hätätoimenpiteitä ja antaa ensiapua silloin, kun lääkärin apua ei ole saatavilla. Moniosaajina kätilöt voivat harjoittaa ammattiaan joko sairaaloissa, neuvoloissa, terveyskeskuksissa, kotiolosuhteissa tai muissa terveysalan toimintaympäristöissä.

The International Confederation of Midwives (ICM) laatiman kätilöiden osaamisen viitekehysten (2019) mukaan kätilöt ovat moniosaajia, joilla on 1. yleistä osaamista, 2. raskautta edeltävää ja antenataalisen hoitotyön osaamista, 3. synnytykseen ja synnytyksen hoitoon sekä 4. naisten ja vastasyntyneen hoitoon liittyvää erityisosaamista.

Kätilöliitto tukee kätilöiden urakehitystä erikoisasiantuntijanimikkeen kautta. Nimikettä voi hakea kahdelta kätilötyön päätoiminta-alueella: *Naisen terveyden erikoisasiantuntija* seksuaaliterveyteen tai naistentauteihin liittyvässä kätilötyössä tai/ja *äitiyshuollon erikoisasiantuntija* raskaudenajan, synnytyksen tai imeväisikäisen kätilötyössä. Kätilötyön erikoisasiantuntijuutta haetaan hakemuslomakkeen ja portfolion avulla.

Kätilötyön erikoisasiantuntijalla (highly skilled worker) on erityisosaamista työskennellä vaativissa asiantuntijatehtävissä. Erityisasiantuntija osaa työskennellä moniammatillisesti eri ammattiryhmiin kuuluvien asiantuntijoiden kanssa jakaen omaa osaamistaan ja tietoaan. Hoitotyön erityisasiantuntijat ottavat vastuun potilaiden hoidon suunnittelusta ja hoitotyön johtamisesta, ohjaavat muita terveydenhuollon työntekijöitä sekä työskentelevät tiimeissä lääkäreiden ja muiden terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa, jotka toteuttavat käytännössä terveyttä edistäviä ja parantavia hoitotoimenpiteitä.

Yhteiskunta ja terveydenhuolto muuttuvat jatkuvasti. Tämä haastaa kehittämään osaamista sekä yksilö-, organisaatio- että valtakunnallisella tasolla. Moniosaajalta edellytetään kykyä muuttua, oppia ja poisoppia, innovoida, kuunnella ja kasvaa. Tätä taustaa vasten on helppo ymmärtää, että enää ei riitä, että käy koulunsa, valitsee oman kiinnostuksen kohteensa, hankkii hyvän kätilötutkinnon ja tulee oman alansa asiantuntijaksi jollain kätilötyön osa-alueella. Moniosaajalla on taitoja useilta työn eri osa-alueilta. Moniosaajalla on myös kyky yhdistää koulutuksesta, henkilökohtaisista kokemuksista ja työkokemuksista monilta eri aloilta saamiaan ideoita. Moniosaaja sietää muutoksissa epävarmuutta ja tuntematonta. Erilaisten osaamisten yhdistäminen auttaa osaltaan mukautumaan muutokseen.

Liikkeenjohdon ja markkinoinnin konsultti **Riitta Raesmaa** korostaa, että tullakseen moniosaajaksi ”on parasta hankkia paljon erilaista tietoa ja taitoja, opittava oppimaan tehokkaasti ja nopeasti, työskenneltävä ääneen, toimittava aktiivisesti verkostoissa ja oltava joka päivä valmis muutokseen”. •

Lähteet ovat saatavissa lehden toimituksesta.

SUOMEN KÄTILÖLIITTO KOULUTTAA

Syntyysseminaari

25.-26.3.2021

TAMPERE, HOLIDAY CLUB

Koulutuspäivien teemana synnytyksen erityistilanteet, puolison rooli synnytyksessä sekä kätilön kädentaitojen vahvistaminen.

Lue lisää: suomenkatiloliitto.fi/koulutukset--tapahtumat

suomenkatiloliitto.fi

SUOMEN KÄTILÖLIITTO KOULUTTAA

Kätilöpäivät® 2021

7.5.2021

RADISSON BLU SEASIDE, HELSINKI

Kätilöiden kohtaamisia:

Aiheina eettisiä näkökulmia ja arkipäivän kohtaamisia

Lue lisää: suomenkatiloliitto.fi/koulutukset--tapahtumat

suomenkatiloliitto.fi